

PRAVILNIK O KONTROLI RADIOAKTIVNOSTI ROBA PRI UVOZU, IZVOZU I TRANZITU

("Sl. glasnik RS", br. 44/2011, 86/2019 - dr. pravilnik i 90/2019 - ispr. dr. pravilnika)

PREDMET UREĐIVANJA

Član 1

(*Prestao da važi*)

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

1. *životna namirnica* jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti za ljudsku upotrebu, osim hrane za životinje koje ne služe za proizvodnju hrane, živih životinja, ako nisu pripremljene za stavljanje u promet radi ishrane ljudi, biljaka pre žetve, berbe ili ubiranja plodova, medicinskih proizvoda, kozmetičkih proizvoda, duvana i duvanskih proizvoda, narkotika ili psihotropnih supstanci, ostataka (rezidua) i kontaminenata. Životna namirnica jeste i piće, guma za žvakanje, kao i bilo koja supstanca namenski dodata hrani tokom pripreme, obrade ili proizvodnje;

2. *stočna hrana* jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu životinja koje služe za proizvodnju hrane;

3. *identifikacija radionuklida* jeste kvalitativno i kvantitativno određivanje sadržaja radionuklida u ispitivanom uzorku.

KONTROLA NEDOZVOLJENOG I ILEGALNOG PROMETA NA GRANIČNIM PRELAZIMA

Član 3

Kontrola nedozvoljenog i ilegalnog prometa radioaktivnih i nuklearnih materijala preko granice Republike Srbije vrši se na graničnim prelazima.

Neposrednu kontrolu nedozvoljenog i ilegalnog prometa radioaktivnih i nuklearnih materijala vrše pripadnici Uprave carina (u daljem tekstu: carinski službenici) koristeći prenosne indikatore zračenja i stacionarne monitore zračenja. Carinski službenici imaju zadatak da pri vršenju kontrole roba i putnika detektuju svako prekoračenje doze iznad prirodnog nivoa zračenja za datu lokaciju.

Član 4

Ukoliko carinski službenik detektuje prekoračenje doze od 20% iznad prirodnog nivoa zračenja za datu lokaciju, o tome odmah obaveštava inspekciju nadležnu za zaštitu od jonizujućih zračenja i Agenciju za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije (u daljem tekstu: Agencija) koji odlučuju o daljem postupku.

Vozilo u kojem je detektovano prekoračenje doze iznad prirodnog nivoa zračenja za datu lokaciju smešta se na bezbedno mesto sa koga neće ugroziti granični prelaz i zdravlje ljudi.

Član 5

Agencija pruža stručnu podršku carinskim službenicima za kontrolu radioaktivnosti na graničnim prelazima.

Po nalogu Agencije, pravna lica ovlašćena za obavljanje poslova određivanja sadržaja u robama pri uvozu, izvozu i tranzitu (u daljem tekstu: ovlašćena pravna lica) sprovode stručnu i tehničku podršku na graničnim prelazima.

Čl. 6-16

(Prestalo da važi)

PROCEDURA KORIŠĆENJA MONITORA I POSTUPAK ZA INTERVENCIJU U SLUČAJU NEDOZVOLJENOG PROMETA RADIOAKTIVNIH I NUKLEARNIH MATERIJALA

Član 17

Carinski službenici vrše neposrednu kontrolu nedozvoljenog i ilegalnog prometa radioaktivnih i nuklearnih materijala koristeći prenosne indikatore zračenja i stacionarne monitore zračenja.

Stacionarni monitori zračenja se na graničnim prelazima postavljaju tako da se omogući kontrola radioaktivnosti svakog vozila i putnika koji prelaze državnu granicu. Prilikom kontrole radioaktivnosti stacionarnim monitorima zračenja, brzina kretanja pri prolasku pored monitora ne sme biti veća od brzine kretanja navedene u specifikaciji stacionarnog monitora. Ukoliko stacionarni monitor detektuje prekoračenje doze iznad prirodnog nivoa zračenja za datu lokaciju, aktivira se svetlosni ili zvučni alarm uređaja.

Na graničnim prelazima na kojima nisu postavljeni stacionarni monitori zračenja, neposrednu kontrolu nedozvoljenog i ilegalnog prometa radioaktivnih i nuklearnih materijala vrše carinski službenici koristeći prenosne indikatore zračenja. Prilikom redovne carinske kontrole, carinski službenici nose i prenosne indikatore zračenja koji su uključeni sve vreme dok traje carinski pregled.

Ukoliko se prilikom približavanja carinskog službenika vozilu oglasi alarm prenosnog indikatora zračenja, signal je potrebno verifikovati. Verifikacija podrazumeva udaljavanje i ponovno približavanje vozilu kako bi se potvrdilo prisustvo polja jonizujućih zračenja.

Vozilo u kojem je detektovano prekoračenje doze iznad prirodnog nivoa zračenja za datu lokaciju smešta se na bezbedno mesto sa koga neće ugroziti granični prelaz i zdravlje ljudi.

OPREMA I INSTRUMENTI ZA NEPOSREDNU KONTROLU RADIOAKTIVNOSTI ROBE I RADIOAKTIVNE KONTAMINACIJE PUTNIKA

Član 18

Za kontrolu radioaktivnosti carinski službenici koriste prenosne indikatore zračenja i stacionarne monitore zračenja.

Džepni (prenosni) indikatori zračenja treba da:

1. budu male mase;
2. poseduju zvučni i svetlosni alarm;

3. detektuju povišenje jačine ambijentalne doze gama zračenja od $0,2\mu\text{Sv/h}$ u trajanju od 1s za energije ^{241}Am , ^{137}Cs i ^{60}Co ;
4. rade u opsegu od 100 nSv/h do $0,1\text{ Sv/h}$ sa greškom merenja koja je manja od $\pm 20\%$;
5. poseduju autonomiju rada veću od 500 sati.

Stacionarni monitori koji se postavljaju na graničnim prelazima zadovoljavaju sledeće karakteristike:

1. prag detekcije je takav da registruju svako povećanje jačine doze veće od 20% od prirodnog nivoa zračenja;
2. detektuju povećanje radioaktivnosti kod vozila u pokretu.

STUPANJE NA SNAGU

Član 19

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Pril. 1 i 2

(Prestali da važe)